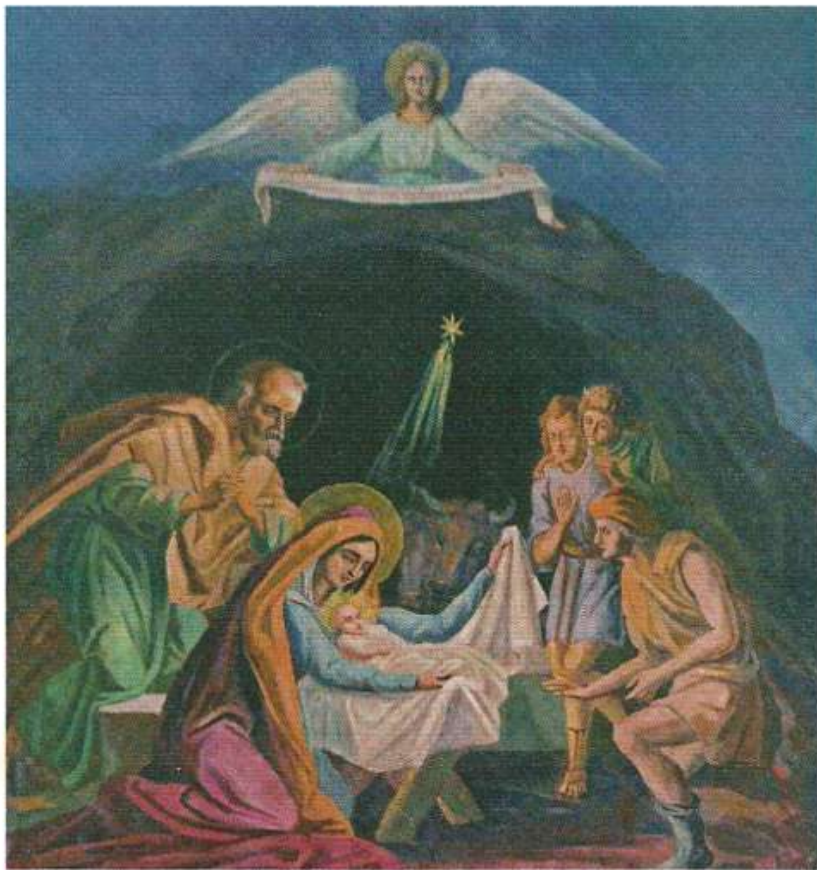

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

«Λαθὼν ἐτέχθης ὑπὸ τὸ Σπήλαιον»
(Ἐκ τοῦ τέμπλου τοῦ Ἱ. Ν. Εὐαγγελιστρίας Χίου).

Τεῦχος 49ον ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019

ΓΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΧΙΟΥΣ

Τὰ «ξύλινα τείχη» σώζουν τὸ Λίγαϊον.
(Ὁ Χίου Μάρκος ἐπὶ τῆς Κ/Φ "ΑΡΜΑΤΩΛΟΣ" 11.11.2019).

Τιμόντας τὸν Δάσκαλο Ἁγ. Νεκτάριο (19.11.2019).

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ
ΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί,
προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Φθάσαντες τὴν μεγάλην ἐορτὴν τῶν Χριστουγέννων, δοξολογοῦμεν ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους κενώσαντα ἑαυτὸν καὶ τὴν ἡμετέραν σὰρκα ἀναλαβόντα Κύριον, ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἐκ τῆς «δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου» καὶ ἀνοίξῃ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων Παραδείσου τὰς πύλας. Ἀγάλλεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, βιοῦσα λειτουργικῶς τὸ ὄλον μυστήριον τῆς Θείας Οἰκονομίας, προγενομένη τῆς δόξης τῆς ἐσχατολογικῆς Βασιλείας καὶ δίδουσα χριστοπρεπῶς τὴν καλὴν μαρτυρίαν τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης ἐν τῷ κόσμῳ.

Ὁ «οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου» χαρακτήρ τῆς Ἐκκλησίας ὄχι μόνον δέν τὴν ἀποκόπτει ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν πραγματικότητα, ἀλλὰ ἐμπνέει καὶ ἐνδυναμώνει τὴν μαρτυρίαν αὐτῆς. Οὕτως, ἡ Ἐκκλησία, ἐν ἀναφορᾷ πάντοτε πρὸς τὸν αἰώνιον προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, διακονεῖ τὰς ὑπαρξιακὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, ἐπιχέει, ὡς ὁ Καλὸς Σαμαρεῖτης, «ἔλαιον καὶ οἶνον» ἐπὶ τὰς

πληγὰς, καθισταμένη ὁ «πλησίον» παντός «ἐμπεσόντος εἰς τοὺς ληστὰς» (πρβλ. Λουκ. ι', 25 – 37), ἰωμένη τὰς συγχρόνους «ἀσθενείας τοῦ πολιτισμοῦ», φωτίζουσα τὰς διανοίας καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πνευματικότης, ὡς παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ζωὴν τῶν πιστῶν, σημαίνει μαρτυρεῖν ἔργῳ καὶ λόγῳ περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος καὶ δέν ἔχει σχέσιν μὲ ἀγονον ἐσωστρέφειαν. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ζωῆς χορηγός, πηγὴ ἀγαθότητος, νομὴ χαρισμάτων, ζωὴ καὶ φῶς. Ὁ χριστιανὸς εἶναι φλεγόμενος ἀνθρώπος, φιλόθεος, φιλόανθρωπος καὶ φιλοκαλικός, δραστήριος καὶ δημιουργικός.

Τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων ἀκούεται καὶ ἐφέτος εἰς ἓν πολιτισμικὸν περιβάλλον, ὅπου ὑψίστη ἀξία θεωρεῖται τὸ «ἀτομικὸν δικαίωμα». Ὁ ἑαυτοκεντρισμὸς καὶ ἡ φενάκη τῆς αὐτοπραγματώσεως μειώνουν τὴν κοινωνικὴν συνοχὴν, ἐξασθενίζουν τὸ φιλόλληλον πνεῦμα καὶ τὴν ἀλληλεγγύην καὶ ἐργαλειοποιοῦν τὰς διανθρωπίνους σχέσεις. Ὁ ἄκρατος οικονομισμὸς καὶ ἡ ἐκκοσμικεὺς βαθύνουν τὸ ὑπαρξιακὸν κενὸν καὶ ὀδηγοῦν εἰς συρρίκνωσιν τῶν δημιουργικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀγνοήσῃ τὰς ἐξελίξεις αὐτὰς, τὰς συνεπείας τῶν ὁποίων ὑφίστανται πρωτίστως οἱ νέοι, μὲ ὄχημα τὰς σαγηνευτικὰς μηχανὰς τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὰς παντοειδεῖς ὑποσχέσεις «ψευδῶν παραδείσων». Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016) ἐκάλεσε μετ' ἐμφάσεως τοὺς νέους «νὰ συνειδητοποιήσουν ὅτι εἶναι φορεῖς τῆς μακραίωνος καὶ εὐλογημένης παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ταυτοχρόνως δέ καὶ οἱ συνεχισταί

αυτῆς», νά συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς τήν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, «νά διαφυλάσσουν θαρραλέως καί νά καλλιεργοῦν μέ δυναμισμὸν τὰς αἰωνίους ἀξίας τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ νά δίδουν τὴν ζεῖδωρον χριστιανικῆν μαρτυρίαν» (Ἐγκύκλιος, § 8 καί 9).

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, στοιχοῦντες τῇ προτροπῇ τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου καί μέ ἀναφορὰν εἰς τὴν πρόσφατον ἐκλογὴν καί ἐγκατάστασιν τῶν νέων Ἀρχιεπισκόπων Ἀμερικῆς, Αὐστραλίας καί Θυατειῶν καί Μεγάλης Βρεταννίας εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐν τῇ Διασπορᾷ, ἀνακηρύσσομεν τὸ ἔτος 2020 «ἔτος ποιμαντικοῦ ἀνακαινισμοῦ καί ὀφειλετικῆς μερίμνης διὰ τὴν νεολαίαν», καλοῦντες σύμπαντα τὸν καθ' ἡμᾶς ἱερόν κλῆρον καί τὸν χριστεπώνυμον λαόν εἰς συμμετοχὴν καί εἰς στήριξιν τῆς ἐνθέου ταύτης προσπάθειας.

Ἀποβλέπομεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς «διαλεγομένης Ποιμαντικῆς» μέ φαντασίαν καί ὄραμα, μέ ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὴν ἀείρουτον χάριν τοῦ Θεοῦ καί μέ ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ προσωποκεντρικὴ αὐτὴ Ποιμαντικὴ ὀφείλει νά στρέφῃ τοὺς νέους ἀπὸ τὸ «ζητεῖν τὰ ἑαυτῶν» καί τὸ «ἑαυτοῖς ἀρέσκειν», εἰς τὴν «οὐ ζητοῦσαν τὰ ἑαυτῆς» ἀγάπην καί εἰς τὸ «ἀρέσκειν Θεῷ», ἀπὸ τὰ «ἀγαθὰ» εἰς τὸ «Ἀγαθόν», ἀπὸ τὸ «πολλῶν δεῖσθαι» εἰς τὸ «ἔν, οὐ ἔστι χρεία», συμβάλλουσα εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῶν χαρισμάτων ἐκάστου ἐξ αὐτῶν. Ὁ ἀληθῶς ἐλεύθερος ἑαυτὸς γεννᾶται διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ ἑαυτοῦ μας.

Βάσις διὰ τὴν ἀφύπνισιν τῆς χριστιανικῆς συνειδήσεως παραμένει καί σήμερον ἡ βίωσις καί ἡ κατανόησις τοῦ

νοήματος τῆς χριστιανικῆς λατρείας, τοῦ κοινοτικοῦ, εὐχαριστιακοῦ καί ἐσχατολογικοῦ χαρακτήρος τῆς. Οἱ νέοι πρέπει νά συνειδητοποιήσουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι σωματεῖον χριστιανῶν ἀλλὰ «Σῶμα Χριστοῦ». Καλοῦμεν τὸν ἀνά τὴν οἰκουμένην ἱερόν κλῆρον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς μίαν «κενωτικὴν» ποιμαντικὴν κινητοποίησιν. Δέν θά ἀναμένωμεν νά ἔλθουν οἱ νέοι καί αἱ νέαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ πορευόμεθα ἡμεῖς πρὸς αὐτοὺς, ὄχι ὡς κριταὶ ἀλλὰ ὡς φίλοι, μιμούμενοι τὸν «ποιμένα τὸν καλόν», ὃς «τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰωάν. 1', 11). Ὁ ποιμὴν εὐρίσκεται πάντοτε ἐν ἐγρηγόρσει καί ἐπιφυλακῇ, γνωρίζει τὰς ποιμαντικὰς ἀνάγκας τῶν νέων καί τὸν κοινωνικόν των περίγυρον καί δρᾷ ἀναλόγως.

Ἡ ποιμαντικὴ του παρέμβασις ἀντλεῖ ἐμπνευσιν καί κατεύθυνσιν ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, προσφέρουσα εἰς τοὺς νέους ὄχι ἀπλῶς «βοήθειαν», ἀλλὰ τὴν «ἀλήθειαν» τῆς ἐλευθερίας, «ἣ Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν» (Γαλ. ε', 1).

Μέ αὐτὰς τὰς σκέψεις, προσκυνοῦντες μετ' εὐλαβείας τὸ Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ, εὐχόμεθα πᾶσιν ὑμῖν, ἐκ τοῦ πανεόρτου Φαναρίου, εὐλογημένον τὸ Ἅγιον Δωδεκαήμερον καί εὐκαρπον τὸν ἐπὶ θύραις νέον σωτήριον ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀείζωον χάριν καί τὸ μέγα ἔλεος τοῦ συγκαταβάλλοντος τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων Σωτῆρος Χριστοῦ, τοῦ «Θεοῦ μεθ' ἡμῶν».

Χριστοῦγεννα ,βιθ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 2318

Αριθμ.

Διεκπ. 1232

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

ΑΡ. 39

Πρός

Τόν Ιερόν Κληρον

καί τόν εὐσεβή λαόν

της καθ' ἡμᾶς Ιερᾶς Μητροπόλεως

“Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο” (Ἰωάν.α, 14).

Χριστιανοί μου!

Πανυπερευλογημένη τυγχάνει καί πανευφρόσυνος ἡ ἁγία μεγάλη Δεσποτική Ἐορτή τῆς κατά Σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Μητρόπολις τῶν Ἐορτῶν, ἡ Ἐορτή κατά τήν ὁποίαν ἡ Παρθένος τίκει τόν Ὑπερούσιον, ὁ Ὑψηλός Θεός δι' ἡμᾶς φανερώνεται ταπεινός ἄνθρωπος, ἡ Ἐορτή κατά τήν ὁποίαν «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο».

Εἰς αὐτάς τὰς τέσσαρας λέξεις περιλαμβάνεται τό μέγιστον Εὐαγγέλιον, τό ὁποῖον ὁ Θεός δίδει εἰς τόν ἄνθρωπον, ὁ Οὐρανός εἰς τήν γῆν, ὀλόκληρον τό Εὐαγγέλιον τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς γῆς. «Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαράν μεγάλην» (Λουκ. β, 10). Ἐξω ἀπό αὐτό καί χωρίς αὐτό δέν ὑπάρχει ἄλλο Εὐαγγέλιον διὰ τόν ἄνθρωπον, οὔτε εἰς αὐτόν, οὔτε εἰς τόν ἄλλον κόσμον. Εἰς αὐτό εὐρίσκεται κάθετι,

αἰωνίως ἀναγκαῖον διὰ τόν ἄνθρωπον εἰς ὅλους τοὺς κόσμους. Μοναδικόν, χαρμόσουνον μήνυμα διὰ τήν ὕλην εἰς ὅλας τὰς μορφάς τῆς. Ἀπό τήν πιό σκληρὴν καί πυκνὴν ὕλην τοῦ διαμαντιοῦ μέχρι τήν πιό λεπτὴν καί ἀφανῆ τοῦ ἠλεκτρονίου καί τοῦ φωτονίου.

Ὁ Λόγος ἐγίνε σὰρξ, Θεοσὰρξ, κατά τόν ὅσιον Ἰουστίνον Πόποβιτς, ὥστε οὔτε ὁ Θεός παύει νά εἶναι Θεός, οὔτε ἡ σὰρξ παύει νά εἶναι σὰρξ. Μόνον πού ἡ σὰρξ εἰς τήν μυστικὴν ἀλλὰ πραγματικὴν ἔνωσίν τῆς μέ τόν Θεόν ζεῖ καί ἀκτινοβολεῖ ὅλας τὰς τελειότητας τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Λόγος ἐγίνε ψυχή, Θεο-ψυχή, ἀλλὰ ὁ Θεός παραμένει Θεός καί ἡ ψυχή παραμένει ψυχή. Μόνον πού ἡ ψυχή περιπατεῖ εἰς τοὺς δρόμους τῶν αἰωνίων καί χαροποιῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, εἰς ὅλους τοὺς ὁρατοὺς καί ἀοράτους κόσμους.

Ὁ Λόγος ἐγένε αἰσθησις, Θεο-αἰσθησις. Ἐν τούτοις, ὁ Θεός δέν παύει νά εἶναι Θεός καί ἡ αἰσθησις παραμένει ἀνθρωπίνῃ αἰσθησις. Μέ τήν διαφορὰν ὅτι ἡ αἰσθησις ζεῖ ὅλο τό θεῖον ἄπειρον ὡς ἰδικόν τῆς.

Ὁ Λόγος ἐγίνε κτίσμα, Θεο-κτίσμα, «ὁ ὧν γίνεται, ὁ ἀκτιστος κτίζεται, ὁ ἀχώρητος χωρεῖται» (Ἄγ. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 45, 9. PG 36,633/6). Μέ αὐτό ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ δέν χάνει τὰ θεῖα Τῆς ιδιώματα, ὅπως καί ἡ φύσις τοῦ κτίσματος δέν χάνει τὰ κτιστά τῆς ιδιώματα. Μόνον πού τό κτίσμα περνᾷ διὰ μέσου θαυμαστῶν μεταμορφώσεων, αἱ ὁποῖαι τό ὀδηγοῦν ἀπό δόξης εἰς δόξαν.

Ὁ Λόγος ἐγένε ἄνθρωπος, πλήρης ἄνθρωπος, Θεάνθρωπος. Ἐν τούτοις, ὁ Θεός παραμένει εἰς τὰ ὄριά Του καί ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ δικά Του, ἂν καί εἶναι ἠνωμένος στενάτατα, ἀδιαιρέτως καί ἀχωρίστως. Μόνον πού ὁ ἄνθρωπος οἰκειοποιεῖται ὅλας τὰς ἀπορρήτους τελειότητας

του Θεού και αποκτά την θείαν αιωνιότητα και την θείαν δόξαν, γίνεται «όμοθεος», κατά την έκφραση των Αγίων Πατέρων. Ο Θεός Λόγος έγινε άνθρωπος διά να επαναφέρει τον άνθρωπον προς τό αρχέτυπον, προς τόν Δημιουργόν του, διότι ο άνθρωπος εδημιουργήθη εις την αρχήν διά του Θεού Λόγου έχων τόν χαρακτήρα του Θείου Λόγου (Γεν.α,26-27, Ίωάν. α, 9. Κολ.γ,10).

Η άμαρτία και τό κακόν αποτελούν την τραγικήν και παράλογον απόπειραν του ανθρώπου να απομακρύνη τόν Θεόν Λόγον εκ των θεμελιών του σύμπαντος.

Ο Θεός Λόγος έσαρκώθη διά να επαναφέρει την κτίσιν προς τόν Δημιουργόν, διότι Αυτός είναι τό πρώτον θεμέλιόν της και ή βάση της. Διά τούτο δικαίως ευαγγελίζεται ο θεϊός Απόστολος Παύλος ότι ο Θεάνθρωπος Χριστός αποτελεί τό μοναδικόν άρραγές και αιώνιον θεμέλιον και ότι «θεμέλιον άλλον ουδείς δύναται θείναι παρά τόν κείμενον»(Α΄ Κορ. γ 11). Μέ την ενανθρώπησιν Του ο Θεός Λόγος έδειξεν ότι ο Θεός Λόγος είναι ή ουσία της φύσεώς μας, τό θεμέλιον του ανθρώπινου είναι μας, ή βάση της ανθρωπίνης μας ζωής και ύπαρξεως.

Εορτάζοντες τά Χριστούγεννα, ουσιαστικώς όμολογουμέν και δοξάζομεν τό μοναδικόν αληθινόν νόημα και τόν λόγον της ανθρωπίνης ύπαρξεως του ανθρώπινου πνεύματος, της ανθρωπίνης ζωής.

Διότι κατά την ήμέραν της του Κυρίου Γεννήσεως «άντελλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό της γνώσεως», του Θείου νοήματος, και έπλήρωσεν όλον τόν κόσμον μέχρι των περάτων του, και απεκάλυψεν εις ήμάς τό αιώνιον νόημα και τόν λόγον αυτού του κόσμου και του εν τῷ κόσμῳ ανθρώπου. Εις την Γέννησιν του Χριστού μας έδόθη ή αποκάλυψις και τό νόημα τόνον του μυστηρίου του

ανθρώπου, όσον και του μυστηρίου του Ουρανου και της γης. Διά τούτο μάς είναι αγαπητός ο άνθρωπος: διότι ανήκει εις τόν Θεόν Λόγον και εξ αιτίας αυτού είναι λογικός. Αλλά μάς είναι αγαπητή και ή ψυχή του ανθρώπου, διότι ανήκει και αυτή εις τόν Θεόν Λόγον, και δι' αυτό είναι λογική. Και ή σκέψις του ανθρώπου μάς είναι αγαπητή, διότι ανήκει εις τόν Θεόν Λόγον και δι' αυτού είναι λογική. Και ή αισθησις του ανθρώπου μάς είναι αγαπητή, διότι ανήκει εις τόν Θεόν Λόγον και δι' αυτού είναι λογική. Κατά τόν ίδιον τρόπον μάς είναι αγαπητή και ή ζωή του ανθρώπου, διότι είναι του Θεού Λόγου και δι' αυτό λογική. Μάς είναι αγαπητός και ο κόσμος άκόμη, διότι είναι του Θεού Λόγου και δι' αυτό και αυτός λογικός, καθώς και ο ουρανός, διότι και αυτός είναι του Θεού Λόγου και διά τούτο λογικός.

Χριστιανοί μου!

Μέ την Γέννησιν του Θεού εν σώματι, έγεννήθη εις αυτόν τόν κόσμον όλος ο Θεός, όλη ή Αλήθεια του Θεού, όλη ή Δικαιοσύνη του Θεού, όλη ή Αγάπη του Θεού, όλη ή Αγαθότης του Θεού, όλον τό Έλεος του Θεού. Διά τούτο όλοι οί πεινῶντες και διψῶντες τόν Θεόν και την Δικαιοσύνην Αυτού, μέσα εις την πνευματικήν έξαρσιν και την άπειρον χαράν των, χαιρετίζουν όλα τά όντα και όλην την κτίσιν μέ τόν Χριστουγεννιατικόν χαιρετισμόν: "Ο Λόγος σάρξ έγένετο". Ενώ από τά Χριστονοσταλγικά βάθη των όντων και της κτίσεως αντηχεί συγκινητική ή απάντησις: Αληθώς «ο Λόγος σάρξ έγένετο»!

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2019

Μέ πατρικές εϋχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

Η ΘΕΙΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ

(Ακροστιχίς: EMMANOYHA)

Τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ανθίμου.

Ἐφθάσαμεν μέ τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καί κατά τό ἔτος τοῦτο εἰς τήν μεγάλην καί σωτηριώδη ἡμέραν τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Παγχριστιανική ἡ ἑορτή καί παγχριστιανικόν τό αἶσθημα τῆς χαρᾶς καί τῆς εὐφροσύνης εἰς τάς ψυχάς τῶν Χριστιανῶν. Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία μας σαλπίζει πνευματικόν προσκλητήριον καί καλεῖ τά πιστά τέκνα της νά συναχθοῦν εἰς τοὺς ἱεροῦς ναοὺς διὰ νά ψάλουν τοὺς ἐπικαίρους ἑορτίους ὕμνους εἰς δόξαν καί αἶνον τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου. Εἰς τά βάθη τῆς ψυχῆς μας ἀνανεώνεται ἡ ἀξία τοῦ μεγάλου γεγονότος καί εὐγνωμόνως στρεφόμεθα ὅλοι πρὸς τό μικρόν σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ.

Μάρτυρες τῶν αἰωνίων στιγμῶν διὰ τήν ἱστορίαν τοῦ κόσμου εἶναι οἱ ἄπλοῖ καί ἀγράμματοι βοσκοὶ τῶν περιχώρων τῆς Βηθλεέμ, πού ἐκπροσωποῦν ὁλόκληρον τό ἀνθρώπινον γένος «καί ποιμένες ἦσαν εἰς τήν χώραν...καί ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καί δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς». Ὁ Χριστός, ὁ Μονογενῆς Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται εἰς τόν κόσμον ὡς Θεός τέλειος καί ἄνθρωπος τέλειος. Ἐρχεται εἰς τόν κόσμον ὡς νέα πνευματική Ἀνατολή, ὡς Ἥλιος τῆς Δικαιοσύνης, ὡς Λυτρωτής καί Σωτῆρ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἐκπληξίς τῶν ποιμένων εἶναι πανανθρωπίνη ἐκπληξίς διὰ τό ἀκατάληπτον μυστήριον. Καί ἡ δόξα Κυρίου πού περιέλαμψεν αὐτούς, εἶναι ἡ ἰδία ἡ δόξα πού περιλάμπει ἀνά τοὺς αἰῶνας τοὺς ταπεινοὺς προσκυνητάς τοῦ Κυρίου.

Μεγαλειώδης κλίμαξ ἀγγέλων συνδέει τόν Οὐρανόν μέ τήν γῆν κατά τήν ὥραν τῆς Ἀνατολῆς τοῦ Αἰωνίου Βασιλέως. Τόν συνοδεύουν εἰς παράταξιν στρατιᾶς ἀναρίθμητα πλήθη ἀγγέλων δοξολογοῦντες καί ψάλλοντες «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Δόξα πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ εἰς τήν ὑψίστην οὐράνιον πολιτείαν, δόξα καί ἐπάνω εἰς τήν ταλαίπωρον γῆν. Τά ἀγγελικά πνεύματα συμμετέχουν εἰς τήν νέαν πρὸς αὐτά ἀποκάλυψιν τοῦ ἀνεξερευνητοῦ πλοῦτου τῆς

δυνάμεως, τῆς σοφίας καί τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Αἱ ἀρχαῖαι ἐλπιδοφόροι προφητεῖαι ἐκπληροῦνται κατά γράμμα.

Ἀπό πολλοὺς αἰῶνας πρὶν οἱ προφῆται τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶχον προαναγγελεῖ τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυρίου. «Ἰδοὺ ἡ Παρθένης ἔξει ἐν γαστρὶ καί τέξεται υἱόν καί καλέσουςι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνεούμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός», λέγει ὁ Ἡσαίας. Ἐνώπιον τῆς Θείας Γεννήσεως τοῦ Κυρίου ὁ εὐσεβὴς Ἰωσήφ καί ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, οἱ μάγοι καί οἱ ποιμένες, οἱ ἄγγελοι καί ὁ νεοφανὴς ἀστὴρ βεβαιώνουν ὅτι ὁ Θεός εἶναι πλέον μαζί μας. Ἐρχεται διὰ νά καλέσῃ πλησίον Του ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διὰ τοῦ παραδείγματός Του, διὰ τῆς δυνάμεώς Του, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου Του, διὰ τῆς ἀγάπης Του, διὰ τῆς σταυρικῆς Του θυσίας καί διὰ τῆς Ἁγίας Του Ἐκκλησίας.

Νέα Διαθήκη χορηγεῖται εἰς τό ἀνθρώπινον γένος. Εἶναι τό Εὐαγγέλιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται τό λυτρωτικόν κήρυγμα τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ φωτισμένοι ψυχαὶ τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μεταφέρουν τό κήρυγμα αὐτό εἰς πᾶσαν καλοπροαίρετον ψυχὴν καί δημιουργοῦν διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων ζῶντα μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Καί αἱ νέαι ψυχαὶ καθίστανται πνευματικαὶ φάτναι ἐντὸς τῶν ὁποίων διὰ τῆς Θείας Χάριτος ἀναγεννῶνται οἱ ἄνθρωποι εἰς εἰλικρινεῖς μημητάς καί ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

Ὁφειλομεν νά ὁμολογήσωμεν, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τῶν αἰῶνων ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους θέλουν νά ἀγνοοῦν ὅτι Ἐκεῖνος καί εἶναι καί ἐπιθυμεῖ νά εἶναι πάντα μαζί μας. Συμπορεύεται καί προπορεύεται διὰ νά μᾶς ὑποδεικνῆ τόν δρόμον τῆς ἀληθείας καί τῆς χαρᾶς, ὅπως ἄλλωστε τό εἶπεν ὁ ἴδιος «ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή». Ὅσοι ἀρνοῦνται τόν Χριστόν καί τὴν Ἐκκλησίαν οὔτε εἰς ἀσφαλῆ δρόμον βαδίζουν, οὔτε τὴν ἀλήθειαν κατέχουν, οὔτε ζοῦν καθόλου τὴν πραγματικὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος.

Υπάρχει ἄραγε ὠραιότερος σκοπὸς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καί τὸν ἀγῶνα του νά γίνῃ ἕνας καλὸς Χριστιανός; Ἡ εἰρήνη τὴν ὁποῖαν φέρει σήμερον ὁ Χριστὸς θά βασιλεῦῃ εἰς τὴν ψυχὴν του· ἡ εὐτυχία θά εἶναι μόνιμος κατάστασις τῆς ψυχῆς του· ἡ ἀγάπη θά τὸν ὀδηγῆ εἰς ἔργα φιλανθρωπίας· ἡ μετάνοια καί ἡ πίστις θά τὸν ἐνισχύουν εἰς

πάσας τὰς στιγμὰς τῶν δοκιμασιῶν του· ἡ Ἐκκλησία θά τόν ἐξαγιάξῃ διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ θά τόν προπαρασκευάξῃ διὰ νά εἰσέλθῃ εἰς τήν Βασιλείαν Του· καί ἐκεῖ θά ἀκούῃ ἀκαταπαύστως τούς ἰδίους ἀγγελικούς ὕμνους πού ἠκούσθησαν ἄλλοτε εἰς τήν Βηθλεέμ.

Ἡμέραι Ἁγίαι λέγονται αἱ ἡμέραι αὐταί. Ἁγίαι θά εἶναι πράγματι, ἐφ' ὅσον θά ἀνανεώσωμεν τήν ἐπιθυμίαν μας διὰ νά αἰσθανώμεθα τήν λυτρωτικήν παρουσίαν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τήν καρδίαν μας. Ἐφ' ὅσον αἱ ὑλικά ἀπολαύσεις δέν θά εἶναι μόνον δι' ἡμᾶς, ἀλλά καί διὰ τούς ἀδελφούς μας πού δέν ἔχουν τά ἀπαραίτητα μέσα διὰ νά ἐορτάσουν ὅπως καί ἡμεῖς. Ἡ ἀγάπη πρὸς τό Θεῖον Βρέφος τῆς Βηθλεέμ δλοκληρώνεται, ἐάν ἡ ἀγάπη μας στραφῇ καί πρὸς τούς ἀδελφούς μας.

Λόγοι ἀνθρώπινοι δέ εἶναι ἱκανοί νά παραστήσουν τό μέγεθος, τήν ἀξίαν καί τόν μυστηριακόν χαρακτήρα τῆς σημερινῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως. Ἡμεῖς μέ ταπεινώσιν καί ἀγνότητα ψυχῆς, μέ πίστιν καί ἀγάπην πρὸς τόν Σωτήρα, «διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καί ἴδωμεν τό ρῆμα τοῦτο τό γεγονός, ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν». Καί ὡς ἤχουν διαρκῶς μέσα εἰς τήν ψυχὴν μας, εἰς πᾶν βῆμα τῆς ζωῆς μας, οἱ λόγοι τοῦ ἐξαστράπτοντος ἀπὸ θεῖον φῶς ἀγγέλου· «Ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἧτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ».

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Ἐκδότης: Ἡ ΠΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Γερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνούσσων - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ἰστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ 11^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2019

τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνούσσων κ. Μάρκου

*

Χίος, «ἐόρταζε τὰς ἐορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχὰς σου, διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαιώσεις (Ναοῦμ 2,1)».

Μέ τήν μυσταγωγικήν συμμετοχὴν τοῦ συλλειτουργοῦ ἁγίου Ἀρχιερέως, ὁ ὁποῖος ἦλθε ἀπὸ τήν γῆ τῆς Ἰωλκοῦ, τήν εὐλαβῆ παρουσία τῶν ἐντίμων ἀρχόντων, τήν ἐνδοξη στάση τῶν παναγιοσκεπάστων στρατιωτικῶν καί τήν προσευχητικὴ δέηση τοῦ χριστοφόρου χιακοῦ λαοῦ, τῆς φερέλπιδος νεότητος καί τῶν εὐπλόων ναυτικῶν μας, ἐνθυμούμεθα, τιμάμε, ἐορτάζουμε καί πανηγυρίζουμε σήμερα, κάτω ἀπὸ τόν πολύφωτο οὐρανὸ τοῦ θόλου τοῦ πανσέπτου Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ μας Ναοῦ, τήν ἡμέρα τῆς μνήμης τῶν Ἁγίων Βικτωρίων, τῶν πολυνίκων τῆς πίστεως, καί τήν 107^η ἐπέτειο τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς μυροβόλου Χίου ἀπὸ δουλεία πέντε αἰῶνων τῶν Λατίνων Γενοατῶν καί τῶν Ὀθωμανῶν Τούρκων.

Ἐορτάζουμε τήν θεοδώρητη τό 1912 σπὴν Χίο ἐλευθερία, «ὅπως ἀν γνῶ γενεὰ ἔτερα, υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι, καί ἀναστήσουνται καί ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν (Ψαλμ.77,6)».

Ὅμως, ἡ ἐλευθερία τῆς Χίου δέν ἐνεφανίσθη γιὰ πρώτη φορὰ τό 1912.

Ἡ ἐλευθερία τῆς Χίου ἔχει ξεκινήσει ἀπὸ πολὺ μακρὰ.

Τὴν ἔχει ἐπικά τραγουδήσει ἡ ὀμηρικὴ λύρα στίς χιώτικες ἀμμουδιές τοῦ Ὀμήρου.

Τὴν ἔχει ἥρωικά ἐνισχύσει ὁ Δορμάκος.

Τὴν ἔχουν εὐεργετικά πλουτήσει ὁ Φησίνοσ καί ὁ Μέγων.

Τὴν ἔχουν ἀθλητικά στεφανώσει ὁ Ξενοπεΐθης, ὁ Ἀγέλης, ὁ Δημήτριος, ὁ Εὐδήμος Ἀπελλῶ καί ὁ Μάρκος Αὐρήλιος Ἡράς.

Τὴν ἔχουν καλλιτεχνικά σμιλέψει ὁ Βούπαλος, ὁ Ἄνθερμος, ὁ Σώστρατος καί ὁ Μικκιιάδης.

Τὴν ἔχουν ρητορικά ἐξαγγεῖλει ὁ Ἀναξιμένης, ὁ Θεόκριτος καί ὁ Θεόπομπος.

Τὴν ἔχουν ἀγιοπνευματικά χαριτώσει ὁ Ἅγιος Ἰσίδωρος καί ἡ πεντηκοντάς τῶν Χίων Ἁγίων.

Τήν ἔχει κατανυκτικά θυμιατίσει ὁ Κων/νος Μονομάχος στά ψηφιδωτά τῆς Νέας Μονῆς.

Τήν ἔχει ἡρωικά διασφαλίσει ὁ Κων/νος Δαλασσηνός.

Τήν ἔχουν προφητικά σπείρει οἱ Χιώτες οὐντροφοὶ τοῦ Ρήγα, ὁ Εὐστράτιος Αργέντης καὶ ὁ Αντώνιος Κορωνιός.

Τήν ἔχει φιλολογικά ὑπομνηματίσει ὁ Αδαμάντιος Κοραΐς. Τήν ἔχουν θυσιαστικά πορφυρώσει οἱ Χιώτες τῆς Σφαγῆς.

Τήν ἔχει τολμηρά φλογίσει ὁ Κωσταντῆς Κανάρης.

Τήν ἔχει ἄλυτα σφιχτοδέσει στήν μαρτυρική του ἀγχόνη ὁ Ἐθνομάρτυς Μητροπολίτης Χίου Πλάτων Φραγκιάδης.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ὄντολογικὴ ὑπόσταση τῆς χιακῆς ἐλευθερίας, ἡ ὁποία τὸ 1912 ἀπλῶς ἔτυχε τῆς ἐπικυρώσεώς της.

Αλλὰ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα συνεχίζει τὴν ἀτέρμονη πορεία της.

Τὴν σημαίνει ἀπ' τὰ καμπαναριά τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ τῶν Μοναστηριῶν μας.

Τὴν κεντάει στὸν πληγωμένο κορμὸ τῶν μαστιχοφόρων σχίνων.

Τὴν ἀρωματίζει στὶς εὐωδιές τῶν περιβολιῶν τοῦ Κάμπου. Τὴν πλοηγεῖ στὰ ταξίδια τῆς πρυτανεύουσας ἀνά τὸν κόσμον χιώτικης Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ πανηγυρίζουμε τούτῃ τὴν στιγμή. Με ὅλους αὐτοὺς γιορτάζουμε τούτῃ τὴν ὥρα. Ἐνωμένοι στήν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ πίστη μας, ἐνωμένοι στήν ἐνδοξη Ἑλλάδα πατρίδα μας, ἐνωμένοι πάνω σ'αὐτὰ τὰ βράχια, πού ἀποτελοῦν τίς ἀκοίμητες βίγλες στὰ ἀνατολικά θαλάσσια σύνορα τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀπ'τὴν ἐποχὴ τῶν Μηδικῶν Πολέμων, κάθε φορὰ πού ὁ τόπος μας συναντᾷ τὴν προκλητικότητα, ἔχοντας πάντοτε ὑπ'ὄψη μας τὸν λόγο τοῦ Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, πού ἀκούσθηκε στήν Βουλή τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἐκηρύχθησαν οἱ νικηφόροι καὶ ἀπελευθερωτικοὶ Βαλκανικοὶ Πολέμοι 1912-1913: «Κόμματα, κύριοι, δέν ὑπάρχουν. Ὑπάρχει μόνον ἡ Ἐθνικὴ σημαία, πέριξ τῆς ὁποίας ὀφείλομεν πάντες ν' ἀφιερωθῶμεν. Καθόσον δέν πρέπει ποτέ νά λησμονῶμεν ὅτι ἡ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάς, ἥτις ἠτύχησε νά ἐκπροσωπῇ τὴν φαινοτέραν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ὀφείλει πάντοτε νά εἶναι τὸ ὀρμητήριον καὶ ὄχι τὸ κοιμητήριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ».

ΑΠΟ ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΛΛΑΣ» 1914

ΕΝΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟ ΑΙΠΟΣ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Τοῦ ἀειμν. Πρωτοπρεσβυτέρου Μάρκου Α. Βασιλάκη

Ἡ μορφή τοῦ φαλακροῦ Αἴπου τοῦ πολυδοξασμένου τούτου βουνοῦ ἄλλαξεν, ἔγινε σεβασμιωτέρα. Ἀληθινόν προσκύνημα κατέστη τὸ Ὀροπέδιον αὐτοῦ.

Ἐκεῖ πού πρῶτα μόνον οἱ ποιμένες ἀνέβαιναν γιὰ νά βοσκήσουν τὰ ποιμνία των, καὶ οἱ κυνηγοὶ γιὰ νά κυνηγήσουν, τώρα ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ ἐπισκέπται ἐκ Βροντάδου καὶ Λειβαδίου πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας ἀναβαίνουν καὶ καταβαίνουν. Γέροντες, πολιοὶ τε κόμην, πολιοὶ τε γένειον, ἀνηφοῦντες τὴν ἀνωφέρειαν καὶ τὸ δύσβατον τῆς ὁδοῦ, ἀναβαίνουν γιὰ νά φιλῆσουν τὰ ἱερά χῶματα τὰ ποτισμένα μὲ τὸ τίμιον αἶμα, τὸ ὁποῖον ἔτρεχεν ἀπὸ ταῖς λαβωματιῆς τῶσων Ἑλληνοπαίδων, τῶσων γενναίων παλληκαριῶν, ἀπογόνων τῶν ἡμυθῶν τοῦ Εἰκοσιένα.

Ἀναβαίνουν ν' ἀνάψουν λαμπάδες, νά θυμιάσουν καὶ νά προσκυνήσουν μὲ εὐλάβειαν καὶ σεβασμόν πολὺ τὴν κάθε κορυφή, τὴν κάθε ραχοῦλα καὶ τὴν κάθε ρεμματιά πού στολιζέται ἀπὸ παλληκάρια, ἀπὸ λεβέντες Ἑλληνες. Νά προσκυνήσουν καὶ νά ράνουν τοὺς τάφους αὐτῶν μὲ τὰ πό μρωδάτα καὶ τὰ πό ἀγνά ἄνθη, τὰ ὁποῖα ἔχουν μαζεμμένα ἀπὸ τοὺς πλουμισμένους κήπους τοῦ Βροντάδου, τῆς Χώρας, τοῦ Κάμπου καὶ νά πλέξουν τὸ φωτοβόλο τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης στεφάνι στοὺς Ἐλευθερωτάς μας, στοὺς νικητάς τοῦ Σαρανταπόρου, τῆς Ἐλασσῶνος καὶ τῶν Γιαννιτσῶν, πού ἐπολέμησαν λεβέντικα καὶ παλληκαρίσια ὄν τούς ἡμυθῶν προγόνους καὶ ἔπεσαν ἐνδόξως καὶ ἡρωϊκῶς στήν ἀνθοστεφανωμένην καὶ χαϊδεμένην τοῦ Αἰγαίου πελάγους νύμφην, τὴν εὐάνδρον Χίον, χωρὶς νά δευλιάσουν καὶ φοβηθοῦν τὰς ἐνέδρας καὶ τὰ φαρμακερά βόλια τῶν ἀνέρων καὶ αἰμοχαρῶν Τούρκων.

Καὶ δέν εἶναι μόνον οἱ γερόλυκοι τοῦ Βροντάδου μὲ τὰ κάτασπρα μαλλία των καὶ τὰ κάτασπρα γένεια των πού μὲ ἐπιθυμίαν καὶ λαχτάραν ἀναβαίνουν γιὰ νά προσκυνήσουν τοὺς τάφους τῶν τιμημένων

παλληκαριῶν, ἀλλά καί αὐτά τὰ μικρά παιδάκια τοῦ Βροντάδου, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀκούσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν, ὅτι ἐκεῖ ψηλά στὸ βουνὸ ἐσκοτώθησαν Ἕλληνες γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσουν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους Ἀγαρηνοὺς, φεύγουν κρυφὰ ἀπὸ τὸ σπήτι καὶ ἀνεβαίνουν καί αὐτὰ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν λαχτᾶρα νὰ ἴδουν τὸ μέρος ποὺ ἐπληρώθη ὁ Δομέστιγας, ποὺ ἔπεσεν ὁ Ρίτσος, ποὺ ἐτάφη ὁ Παστρικάκης καὶ ὁ Σταΐκος καὶ οἱ λοιποὶ τοὺς ὁποίους ἔχουν ἀκούσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῶν.

Ὁ Βροντάδος τὸ τιμημένο καὶ ἄκαυστο χωριὸ δὲν θὰ περιορισθῆ μόνον σταῖς λαμπάδες καὶ τὰ θυμιάματα. Θὰ κτίσῃ εἰς τιμὴν αὐτῶν καὶ ἓνα μεγάλο μνημεῖον, ἓνα ὠραῖο καὶ πολυτελὲς Μανσωλεῖο σταῖς βραχώδεις τοῦ Αἴπους ταῖς ράχες ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο σάν καὶ τὴν ἀγνή ψυχὴ τῶν παλληκαριῶν. Καὶ σὲ μιά στήλη ἢ σμίλη τοῦ Γλύπτου θὰ σκαλίσῃ ἓνα περήφανο λεοντάρη, τὸ ὁποῖον νὰ φανερώη τὴν λεονταρία ψυχὴ τῶν πολεμιστῶν καὶ κάτωθεν τοῦ λεονταριοῦ θὰ γράψῃ μὲ χρυσὰ καὶ ἀνεξίτηλα γράμματα τὰ ὀνόματα πάντων τῶν εἰς τὴν μάχην τοῦ Αἴπους πεσόντων παλληκαριῶν.

Καὶ μιά μέρα συλλέγοντας ἀπὸ τὴν κάθε κορφὴ καὶ κάθε ρεμματιά τὰ ἱερά αὐτῶν κόκκαλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐπετάχθη ἡ Λευτεριά εἰς τὴν πολυστένακτον καὶ αἱματοβαφῆ Χίον μας, θὰ ἐναποθέσῃ αὐτὰ ἐκεῖ ὅπου θὰ τὰ φυλάξῃ ὡς ἱεράν παρακαταθήκην.

Δεκέμβριος τοῦ 1914

Σημείωσις: Ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν πόθος ἔχει ἤδη ἐκκληρωθῆ στηθεῖσις εἰς τὲς βραχώδεις τοῦ Αἴπους τὲς ράχες δαπάναις τοῦ καθηδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βροντάδου ἀναθηματικὴ στήλη κατὰ τὸ ἔτος 1929 ἐπὶ ἐπιτροπείαις τῶν κ. κ. Ξ. Ξενιοῦ, Μικέ Πατρῶνα, Διον. Τελλῆ καὶ Ἰακώβου Λεμάνη, φέρει δὲ τὸ ἐξῆς ἐπίγραμμα: «Ὁ Καθηδρικός Ναός Ἁγίου Γεωργίου Βροντάδου, τῆ ἱερᾶ μῆμης τῶν ἐνταῦθα ἠρωϊκῶς ὑπὲρ Πατρίδος πεσόντων τῆ 15 Νοεμβρίου 1912». Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς στήλης ταύτης ἔγιναν τὴν 16 Νοεμβρίου 1930 ὑπὸ τοῦ τότε Δημάρχου Βροντάδου κ. Ἰσιδώρου Γεωργαντή.

* Απόσπασμα ἀπὸ τὸ βιβλίον: «ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΟΥ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1936» τοῦ ἀεμινήστου Πρωτοπρεσβυτέρου ΜΑΡΚΟΥ ΑΓ. ΒΑΣΙΛΑΚΗ, Διευθυντοῦ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἁγίου Μάρκου Βροντάδου.

Ἡ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΑἴΠΟΥΣ

ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟ ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ

Τοῦ κ. Νικολάου Α. Ἀρακά.

Σεβασμιώτατε, εὐλαβὲς ἐκκλησίασμα,

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ξεκινήσω τὸν πανηγυρικὸ τῆς ἡμέρας μὲ μίαν ἱστορικὴ ἐπιστολή, μὲ ἀποδέκτη ἐκδότη ἐφημερίδας τῆς ἐποχῆς:

Ἀρχάνες Κρήτης, 22 Δεκεμβρίου 1912

«Ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει», λέει ὁ λαός, τὸ ὁποῖο σήμερα ἐφαρμόζεται ἀπὸ ἐμᾶς. Εἴχαμε ἓνα μοναδικὸ υἱὸν τοῦ ὁποῖου ἢ ἐπιθυμία ἦταν νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα του.

Ὁ ἄπληστος Θεὸς τῆς ἐλευθερίας, ἀπαίτησε καὶ ἄλλες παρόμοιες καταστροφὲς ἀπὸ τὸ 1822 καὶ μετὰ, στὶς ὁποῖες συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ εὐτυχὴς μας υἱὸς Ἰωάννης.

Ναί! Εἶναι εὐτυχεῖς καὶ μακάριοι οἱ τελευτῶντες οὕτω τὸν βίον τῶν.

Εὐτυχισμένοι ὁμῶς εἶναι οἱ γονεῖς ποὺ γεννοῦν τέτοια τέκνα!

Γι' αὐτὸ τὸ λόγο φέρουμε στὴ ζωὴ τὰ παιδιά, γιὰ νὰ ὑπερασπίζονται τὸ ἔθνος, τὴ θρησκεία, τὰ ἦθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων. Εἶναι προτιμότερος αὐτὸς ὁ ἠρωϊκὸς θάνατος, σὲ σχέση μὲ τὸ θάνατο ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἀρρώστια ἢ γηρατεία.

«Τὸ πεπρωμένον οὐ δύναται τις ἀποφυγεῖν». Μένουμε ἤσυχτοι, γιατί ἐκπληρώσαμε ὡς γονεῖς τὸ καθῆκον μας καὶ ἐκεῖνος ὡς υἱός.

Διατελῶ μετ' ἐκτιμῆσεως

Ἡ τεθλιμμένη μήτηρ

Σοφία Παστρικάκη

Τὸ κείμενο ποὺ μόλις διαβάστηκε, ἀποτελεῖ ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς τῆς μητέρας τοῦ Δοκίμου Ἀρχικελευστῆ Ἰωάννη Παστρικάκη, ποὺ ἦρθε στὴ Χίο ἐκτελώντας χρέη ἀξιωματικοῦ ἀποβατικοῦ ἀγῆματος, συμμετέχοντας στὴν κατάληψη τοῦ ὑψώματος Σελλάδα τοῦ Αἴπους καὶ εἶναι ὁ πρῶτος μαθητὴς τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων ποὺ ἔπεσε σὲ πεδίο μάχης, ποτίζοντας μὲ τὸ αἷμα του τὸ δέντρο τῆς Χιώτικης Ἐλευθερίας, σάν σήμερα ἀκριβῶς πρὶν ἀπὸ 107 χρόνια, δηλαδὴ τῆ 17η Νοεμβρίου τοῦ 1912.

Ἐνα κείμενο φιλοσοφημένο, πραγματικῆς Ἑλληνίδας μάνας ποὺ σάν ἄλλη Σπαρτιάτισσα, δειχνεῖ τὸ ψυχικὸ της μεγαλεῖο. Λόγια ἀθάνατα ποὺ μένουν ὡς πηγὴ ἐμπνευσης καὶ παρακαταθήκης, γιὰ ὅλους. Λόγια ποὺ ἀκτινοβολοῦν ἀγνή καὶ ἀνιδιοτελεῖ φιλοπατρία. Δόξα καὶ τιμὴ σὲ τέτοιους γονεῖς.

Μέσα στὴν ἱστορία ἐνὸς τόπου ὑπάρχουν στιγμὲς σημαντικῆς, ξεχωριστῆς, εὐτυχισμένης. Δὲ νομίζω ὥστόσο νὰ ὑπάρχει πιὸ εὐτυχισμένη στιγμή γιὰ ἓναν τόπο ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ αὐτὸς κερδίζει τὴν ἐλευθερία του.

Γιὰ τὴ Μάχη τοῦ Αἰπίου πολλὰ ἔχουν γραφεῖ. Πλήρη καὶ λεπτομερῆ περιγραφὴ, παρέχει ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Γλύκας στὸν Κώδικα τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βροντάδου. Τὴ νύχτα τῆς 14ης Νοεμβρίου 1912, ἦταν ἐπὶ ποδὸς πολλοὶ Βρονταδοῦσι κατοικοὶ τῆς περιοχῆς. Οἱ Βρονταδοῦσι δὲν ἔμειναν ἀπαθείς θεατὲς κηροστά σὰ γεγονότα, ἀλλὰ ἔδειξαν ἀδιάπτωτο τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ. Κινήθηκαν μὲ αὐτοθυσία καὶ αὐταπάρνηση, μὲ πατριωτισμὸ καὶ μεγάλη γενναιοῦτητα γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν μέγιστη προσφορὰ στὸν σκληρὸ ἀγώνα. Ἡ συμμετοχὴ τῶν κατοίκων τῶν τότε δύο κοινοτήτων Βροντάδου, Βορείου καὶ Νοτίου, ἦταν μεγάλη ἀπὸ κάθε ἄποψη. Τόσο κατὰ τὴν πρώτη, ὅσο καὶ κατὰ τὴ δεύτερη κατάληψη τοῦ Αἰπίου, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, παρακολουθοῦσαν μὲ παραδειγματικὴ τόλμη τὸν στρατὸ, βοηθώντας μὲ τὴ μεταφορὰ πολεμοφοδίων πρὸς τοὺς πεζοναῦτες καὶ κυρίως οἱ γυναῖκες μεταφέροντας ρούχα, τρόφιμα καὶ νερὸ στὸ δύσβατο Αἶπος. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ νέοι τοῦ Βροντάδου συμμετεῖχαν στὸν μεγάλο ἀγώνα.

Ψυχὴ τῆς πατριωτικῆς δράσης τοῦ Βροντάδου, ὑπῆρξε ὁ γιατρὸς Γεώργιος Πιταούλης, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν πολυπληθῆ πελατεία του γιὰ δύο καὶ πλέον ἐβδομάδες, προκειμένου νὰ περιθάλψει τοὺς τραυματίες στὸ πρόχειρο νοσοκομεῖο πού εἶχε δημιουργηθεῖ στὸ 1ο Δημοτικὸ Σχολεῖο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Στὶς κρίσιμες ἐκείνες περιστάσεις, βλέπουμε ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Βροντάδου φρόντιζαν νὰ προτάσσουν τὸ κοινὸ καλὸ ἐναντὶ τοῦ ἀτομικοῦ. Ἡ γνώση αὐτοῦ τοῦ παρελθόντος εἶναι ἀναγκαῖα προϋπόθεση γιὰ ἕναν τόπο πού ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχει μέλλον.

Ἡ κορυφογραμμὴ τοῦ Αἰπίου, ἀπρόσιτη καὶ δύσβατη, βρισκόταν στὴ διάθεση τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. Ἡ ἐπιχείρηση τὸ βράδυ τῆς 14ης Νοεμβρίου, ἦταν δυσχερὴς λόγω τοῦ ἀπόκρημου τοῦ ὄρους καὶ τῆς οχύρωσης τῆς κορυφῆς πού ὑπερασπιζόταν ὁ ἐχθρὸς. Τὸ τάγμα Πεζοναυτῶν ξεκινώντας ἀπὸ τὸν Βροντάδο ἀποτολμᾷ ἀνάβαση στὸ Αἶπος ὑποστηριζόμενο ἀπὸ τὸ πλοῖο μὲ τὸ Ἑλληνικὸτατο ὄνομα «Μακεδονία», τὸ ὁποῖο βομβαρδίζει τὶς προκεχωρημένες θέσεις τῶν ἀντιπάλων. Ἡ προσέριψη τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου στὸ στενὸ τῆς Χίου εἶναι ἐμφανής. Τὸ «Ἐσπερία» βάλλει κατὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τοῦ Προβατίου ὄρους, τὸ «Μυκάλη» ἀπὸ τὸ Μάρμαρο τῶν Καρδαμύλων ἐναντίων τῶν ἐχθρῶν θέσεων βορειοδυτικὰ τοῦ Πιτυοῦς καὶ ἡ κανονιοφόρος «Ἀμβρακία» ἀπὸ τὴ Βολισσὸ ἐπίσης βάλλει κατὰ τῶν θέσεων δυτικὰ τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου Πιτυοῦς. Ὅπως ὑποστηρίζει ὁ ἀείμνηστος δάσκαλος Ι. Βαριαδάκης «Ἡ μάχη αὐτὴ τοῦ Αἰπίου, ἀνεδείχθη πράγματι ἥρωική ἐξαιτίας τῆς ἀποφασιστικότητος τοῦ ναυτικοῦ ἀγῆματος».

Σὲ ὅλους τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, τὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ ἔχει θέσει ἀνεξίτηλη τὴ σφραγίδα του. Εἶναι πρόδηλη ἡ τεράστια σημασία τῆς θαλάσσιας ἰσχύος γιὰ τὴν ἀσφάλεια καὶ γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἔθνους μας. Οἱ ἑλληνικὲς θάλασσες καὶ πρωτίστως τὸ Αἶγαῖο, ἀποτελοῦν τὸ ζωτικὸ καὶ στρατηγικὸ χῶρο τῆς χώρας μας.

Στὴν ἐξαιρετικὰ κρίσιμη περίοδο πού διέρχεται σήμερα ἡ πατρίδα μας, ἀπαιτεῖται ὅσο ποτὲ ἄλλοτε ἡ διατήρηση καὶ ἐνίσχυση ἐνὸς ἀξιομάχου στόλου μὲ ἀποτρεπτικὴ ἰσχύ ἐναντὶ κάθε ἐχθρῆς ἐπιβολῆς, γιὰ τὴν προστασία τοῦ θαλάσσιου χώρου μας καὶ τὴν προάσπιση τῶν ἐθνικῶν μας δικαιῶν.

Ὁ τραχὺς καὶ αἱματοβαμμένος ἀγώνας τοῦ Αἰπίου, συνέβαλε στὸν τερματισμὸ τῆς τουρκοκρατίας στὸ μυροβόλο νησί μας. Ἐμεῖς, οἱ κάτοικοι ἐνὸς ἀκριτικοῦ νησιοῦ, πού γνώρισε ὅσο λίγοι τόποι τόσο βίαια καὶ ἐκτεταμένα τὴν τουρκικὴ βαρβαρότητα εἶναι τραγικὸ νὰ ἀφεθοῦμε νὰ ξεχάσουμε ἀπὸ ποιοὺς ἀλλόθρησκους καὶ ἄλλοεθνεῖς κατακτητὲς ἀπελευθερωθήκαμε τὸ 1912, πῶσο πολὺτιμη εἶναι ἡ ἐλευθερία πού μᾶς χάρισαν οἱ γενναῖοι πού ἔχυσαν τὸ αἷμα τους στὶς «δειράδες τοῦ Αἰπίου» καὶ μὲ πόση αὐταπάρνηση καὶ ἐνθουσιασμὸ συνέβαλε καὶ ὁ Βροντάδος στὸν ἀγώνα αὐτό.

Οἱ ἐκδηλώσεις μνήμης ὅπως ἡ παρούσα, ἦταν ἀκριβῶς αὐτὸ μέχρι προσφάτως. Συνέβαλλαν στὸ νὰ μείνει ζωντανὴ ἡ μνήμη. Θὰ ἤμασταν τυφλοὶ ὅμως ἂν δὲν παρατηρούσαμε θλιβερὰ καὶ συνάμα ἐξοργιστικὰ συμβάντα πού συμβαίνουν σήμερα στὸν τόπο μας, πού κάνουν πολλοὺς ἀπὸ ἐμᾶς νὰ ἀναρωτηθοῦμε ἂν εἴμαστε μπροστὰ σὲ προκλήσεις τὶς ὁποῖες ἀντιμετώπισαν οἱ πρόγονοί μας.

Φοβᾶμαι πῶς οἱ νεότερες γενιές θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἐντονότατες ἐπιβουλές ἀπὸ ἐχθροὺς πολὺ πιὸ ὑπουλοὺς ἀπὸ τὸ Ζιχνὴ Μπέη οἱ ὁποῖοι δὲ μετέρχονται μόνον στρατιωτικῶν μέσων γιὰ τὴν ἐπίδωξη τῶν σκοπῶν τους. Βλέπετε, ἡ γαλανόλευκη σημαία μας καρφωμένη σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου ἦταν κάτι πού ἀκόμα καὶ μὲ τὴν πάροδο πλέον τοῦ αἰῶνος, εἶναι ἀδύνατον νὰ «χωνευθεῖ»!

Ἡ σύγχρονη Ἑλλάδα, ποτὲ δὲν εἶχε ἐπεκατακτικὲς βλέψεις. Πάντα προσπαθοῦσε νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἀπὸ κατακτητὲς. Δυστυχῶς, ἔχει τὴν ἀτυχία νὰ περιβάλλεται ἀπὸ «ἀρπακτικὰ», πού ἐπιβουλεύονται ὀνόματα, ἐδάφη καὶ ἱστορία. Ὁ ἑλληνισμὸς δὲν πρέπει οὔτε στιγμὴ νὰ ξεχνᾷ ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ σήμερα Ἕλληνες πού ζοῦν κάτω ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ, ὅπως οἱ «Ἐλευθεροὶ πολιορκημένοι» τῆς Καρπασίας στὴ μαρτυρικὴ Κύπρο μας.

Σεβασμιώτατε, εὐλαβὲς ἐκκλησίασμα, μέσα στῆς ἱστορίας τὸ ἀτελείωτο πέρασμα, εἶναι γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες ὀρισμένοι σταθμοί, ὀρισμένες ἡμερομηνίες πού κρατιοῦνται πάντα ἄσβεστες στὴν ψυχὴ μας γιὰτὶ χαρακτηρίζουν τὴ φυλὴ μας, ἀναδεικνύουν τὸν συνεχῆ ἀγώνα γιὰ λευτεριά καὶ γιὰ διάσωση τῆς ἐθνικῆς τιμῆς καὶ ἀξιοπρέπειας. Ἐπιβάλλεται νὰ τις γνωρίζουμε καὶ νὰ τις θυμόμαστε γιὰ νὰ ἐπιβιώσουμε καὶ νὰ ἐπαναλάβουμε ὁποῖες παρόμοιες ἐνέργειες, ἐὰν καὶ ἐφόσον χρειαστεῖ.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ!

21 Δεκεμβρίου 2019
Εορτασμός τής Ημέρας Παράδοσης τής Χίου
στην Ελλάδα
από την τουρκική στρατιωτική ήγεςία του νησιού
τό 1912

*Του κ. Δημητρίου Γ. Τσαφούλη,
Αντισυνταγματάρχου (ΠΖ)*

Σεβασμιώτατε,

Με την παρουσία του κ. Υφυπουργού Έθνικης Άμυνας και λοιπών τοπικών αρχών, εορτάζουμε σήμερα, 21 Δεκεμβρίου, την ημέρα που 107 χρόνια πριν, κάθε σπιθαμή τής περήφανης, πορφυροβαμμένης Χιακής γής αποτίναξε τὰ δεσμά που τής χάλκευε ο όθωμανικός ζυγός για σχεδόν 4 αιώνες.

Εκείνα τὰ Χριστούγεννα του 1912, οι Χιώτες ήταν γραφτό να γιορτάσουν στις Εκκλησιές τή Γέννηση του Θεανθρώπου, ...λευτεροί! Αλλά, μέχρι εκείνη τή στιγμή, με έναν αναντίρρητα δεξιοτεχνικό, όσο και νομοτελικό τρόπο, ή καρτερία και ή πίστη τους στον Θεό, θά δοκιμάζονταν πάλι, ξανά, με μία διαφορετική, «άλλόκοτη» Σαρακοστή.

Γιατί, ... σαράντα μέρες κράτησε, ... τὸ κύκνειο ἄσμα του Όθωμανού κατακτητή! Ένα ἄσμα που παρὰ τήν εὐτυχῆ του κατάληξη, ή σύνθεσή του δὲν εἶχε νότες εὐχάριστες, γλυκιές μελωδίες. Εἶχε ἀγώνα και αἷμα, στοιχεία συνυφασμένα με τήν Ἑλληνική φυλή.

Σαράντα μέρες από τήν 11η Νοεμβρίου, ημέρα ἀποβίβασης τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων στη Χίο, ημέρα που ή ἀποσταμένη ἐλπίδα θέριαψε ξανά. «Που εἶστε, μωρέ, που σᾶς περιμέναμε πεντακόσια χρόνια;» θά ἀναφωνοῦσε ο τότε Δήμαρχος τής πόλης Νικόλαος Κουβελᾶς, ἀποκρινόμενος στον ἀπελευθερωτὴ Ἑλληνικό Στρατό. Στους γνωστούς και τους ἀγνωστούς πατριώτες που μαζί με τὸν ντόπιο πληθυσμό, ξανά, για μία ἀκόμη φορά στη μακραίωνα ιστορία μας θά διάβαιναν τὴ λεωφόρο του ἄφθαρτου κλέους, θά ἀνηφόριζαν πρὸς τὴ δόξα,

κουβαλώντας στις πλάτες τους ἀγόγγυστα τὸν καημὸ τής Ρωμοσύνης.

Τους εἶχε φέρει στο νηοί ή διαταγή ὑπ'ἀριθμὸν 599 του Στρατηγού Καλλάρη, με τήν ὁποία ὄριζε τὸν Συνταγματάρχη Νικόλαο Δελαγραμμάτικα ἐπικεφαλῆς τῶν ἐπιχειρήσεων του Νοεμβρίου 1912. Η διαταγή ἦταν σαφής και τὸ μήνυμα του Ἐλευθερίου Βενιζέλου πρὸς τὸν Συνταγματάρχη, διὰ του Κυβερνήτου του ὑπερωκεανίου «ΠΑΤΡΙΣ», ξεκάθαρο: «Καταδιώξατε τουρκικόν στρατόν, μέχρις οὔ καταστρέψητε αὐτόν και ἀναγκάσητε πρὸς παράδοσιν». Κι αὐτοί ...έκαναν ἀκριβῶς αὐτὸ που τους διέταξαν.

Τις πρώτες πρωινές ὥρες τής 11ης Νοεμβρίου, ημέρα που τὸ νηοί γιόρταζε τους πολιοῦχους Ἁγίους του, ἀφίχθησαν τὰ ἐλαφρὰ καταδρομικά «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ», «ΕΣΠΕΡΙΑ», «ΑΡΚΑΔΙΑ», τὰ ἀντιτορπιτικά «ΚΕΡΑΥΝΟΣ» και «ΝΕΑ ΓΕΝΕΑ» και τὰ ὀπλιταγωγὰ «ΠΑΤΡΙΣ», «ΣΑΠΦΩ» και «ΕΡΙΕΤΤΑ». Μετὰ τις ἄκαρπες διαπραγματεύσεις τήν ἴδια ημέρα και τήν ἐκπεφρασμένη ἄρνηση του Όθωμανού στρατιωτικού διοικητὴ Ζιχνῆ Μπέη νὰ παραδοθοῦν οι δυνάμεις του, ο Ἑλληνικός Στρατός ἀποβιβάστηκε στο Κοντάρι.

«Κατεβαίνουνε, και ἀνάφτει του πολέμου ἀναλαμπή. Τὸ τουφέκι ἀνάβει, ἀστράφτει, λάμπει, κόφτει τὸ σπαθί», ὅπως τους ὑπενθύμιζε ο ἔθνικὸς ποιητὴς Σολωμός. Ἐμμανουήλ Ποθητός και Ἰωάννης Χρυσολωρᾶς, οι πρώτοι πεσόντες. Οι Όθωμανοί ἀδυνατοῦσαν νὰ συγκρατήσουν τήν ὀρμή του Ἑλληνικού Στρατού και συμπτύχθηκαν πρὸς τὰ ὑψώματα του Κορακάρη.

Με τὸ ἐμπνευσμένο Σχέδιο Ἐπιχειρήσεων του Συνταγματάρχη Δελαγραμμάτικα που ἀξιοποίησε κάθε δυνατὴ πηγή πληροφορήσης, οι νίκες διαδέχονταν ή μία τήν ἄλλη. Κορακάρης, Καμπόχωρα, Ἅγιος Γεώργιος Συκούσης θά καταλαμβάνονταν ἀπὸ τις Ἑλληνικές Δυνάμεις. Η αὐταπάρνηση

καί ἡ ἔθελουσία, ὁ ἥρωικὸς θάνατος τοῦ Νικολάου Ρίτσου καὶ τοῦ Ἰωάννη Παστρικάκη στὸ Αἶπος δὲν ἄφησαν ἀσυγκίνητους τοὺς Χιώτες. Πύρωσαν τὶς καρδιές τους καὶ διαμόρφωσαν τὶς συνθήκες γιὰ τὸν σχηματισμὸ τῶν πρῶτων ἑθελοντικῶν σωμάτων. Στὰ Καρδάμυλα, στὴ Βολισσό, στὸ Λιθί, ἀλλὰ καὶ μικρότερες ομάδες ἀπὸ τὴ Συκιάδα κι ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Χίου μετὰ ἀπὸ προτροπὴ τοῦ Μητροπολίτου Ἰερώνυμου, συστρατεύθηκαν στὶς ἐπιχειρήσεις ἐναντι τῶν Ὀθωμανῶν κατακτητῶν. Ὁ κλοιὸς σταδιακὰ ἔσφιγγε. Ἡ ἀρχικῶς σθεναρὴ ἀντίσταση τοῦ ἐχθροῦ στὴν περιοχὴ ποὺ περικλείονταν μεταξύ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τῆς Νέας Μονῆς, τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς Ἀμυνθούνας ἔφθινε. Ἡ πίεση ποὺ δέχονταν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ στὰ Διευχά, τὴ Μονὴ Μουνδῶν, τὸν Κουκουλῶνα καὶ τὴν Κατάβαση ἐξανέμιζε κάθε ἐλπίδα τους. Ταυτόχρονα, τὰ προσορμισμένα πλοῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου μὲ τὸν εὐστοχο βομβαρδισμὸ τῶν θέσεων τῶν Ὀθωμανῶν στὴν περιοχὴ τοῦ Πιτυοῦς ποὺ εἶχαν τὴ βάση καὶ τὸ ὄρμητήριό τους, ἔκαμπταν τὸ ἠθικό τους, ἐφαρμόζοντας μία ἰδιότυπη στρατηγικὴ ἐξουθένωσης μέσω τῆς διακλαδικῆς δράσης.

Στὶς 20 Δεκεμβρίου, ἡμέρα ποὺ εἶχε ὀριστεῖ ὡς ἡ τελικὴ ἐπίθεση στὸ Αἶπος, θὰ γράφονταν ὁ ἐπίλογος. Ἐνας ἐπίλογος ποὺ ἐπισημοποιήθηκε τὰ ξημερώματα τῆς ἐπομένης. «Λίαν πρῶι καὶ μόλις ἐξημέρωνεν, ἤλθεν ἐπὶ τοῦ Αἶπους ἡ εἶδησις ὅτι ὁ Ζιχνὴ παρεδόθη». Μὲ τὸν Λοχαγὸ Πεζικοῦ Βερνάρδο ὑπέγραψαν τὴ λήξη τῆς κατοχῆς τῆς Χίου ἀπὸ τὸν Ὀθωμανὸ δυνάστη, ἐδῶ, στὶς Καρυές, ἴδια μέρα μὲ σήμερα, πρὶν ἀπὸ 107 χρόνια.

107 χρόνια ποὺ δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ σβήσουν τὶς μνήμες. Μνήμες ποὺ ἀκόμα καὶ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος φαντάζει μικρὸς γιὰ νὰ τὶς ξεθωριάσει. Μνήμες σμιλευμένες ἀπὸ στιγμὲς ἡρώων. Ἡρώων, φτιαγμένων ἀπὸ τὴν ἴδια πανάρχαια μαγιά. Ἀξιωματικῶν, ἱερέων, καλογέρων, στρατιωτῶν, ἀλλὰ καὶ

καθημερινῶν ἀνθρώπων ποὺ τοὺς ἔσμιγε ἡ πίστη στὸν Θεὸ καὶ στὸ δίκαιο καὶ ἡ ἀνάγκη νὰ φυλάξουν τὴν τιμὴ τους καὶ τὸν τάφο τῶν γονέων τους μὲ κάθε κόστος. Κι ἦταν σμιξιμο αὐτὸ ἐκρηκτικό, ἀειθαλές, ἀτρωτο ποὺ μετετρέπη νομοτελειακὰ σὲ ὄπλο φονικὸ καὶ τελικὰ σὲ τιμωρὸ ἀφρόνων καὶ ἀνυπόστατων ρητορικῶν καὶ ἐνεργειῶν τοῦ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐχθροῦ τους.

Ἡ φράση «Ἡμέρα Παράδοσης τῆς Χίου στὴν Ἑλλάδα», γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ὁποίας κλήθηκα νὰ ὀμιλήσω σήμερα, ἀφήνει ἓνα ὀξύμωρο, ἀντιφατικὸ ἀποτύπωμα. Ἀποδεκτὸ ἴσως ἀπὸ τὸν νοῦ ποὺ διαθέτει τὴν ψυχρὴ ἰκανότητα νὰ ἀποκωδικοποιεῖ νομικοὺς ὅρους καὶ νὰ συμπλέει, δικαίως, μὲ θεσμικὰ κείμενα καὶ προβλέψεις. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, ὡστόσο, ἡ ...καρδιά, ἡ ἀνέσπερη καὶ ἀδόουλητὴ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἀποδεχθεῖ ὅτι θὰ μπορούσε νὰ παραδοθεῖ κάτι ποὺ ἀπλῶς, δὲν εἶχε χαθεῖ. Δὲν μπορούσε νὰ εἶχε χαθεῖ. Γιατί, ...στοὺς γιालοὺς τοῦ νησιοῦ καὶ τῆς πατρίδας ἐτούτης ἡ ἀρμύρα εἶχε ἀνέκαθεν γεύση Ἑλληνικὴ καὶ τὰ κύματα ποὺ τοὺς λούζουν χρῶμα γαλανόλευκο. Ἀπὸ παλιά... καὶ πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὀμήρου. Τοὺς γιालοὺς, ποὺ ἐνέπνευσαν τὸν ποιητὴ...

«Τῆ γλῶσσα μου ἔδωσαν ἑλληνικὴ, τὸ σίτι φτωχικὸ στὶς ἀμμουδιές τοῦ Ὀμήρου. Μονάχη ἔγνοια ἡ γλῶσσα μου στὶς ἀμμουδιές τοῦ Ὀμήρου...»

Ἀπὸ τὸ βῆμα ἐτοῦτο, ἐπιτρέψτε παρακαλῶ στὴν ταπεινότητά μου νὰ «ἐπέμβει» στὸ «Ἄξιόν Ἔστι», τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ἐλύτη. Νὰ ἐπέμβει, γιὰ νὰ ἐκφράσει αὐτὸ ποὺ εἶναι μπολιασμένο στὸ φτιασίδι κάθε γνήσιου Ἑλληνα. Ὅτι ...αὐτὴ τῆ γλῶσσα καὶ αὐτὲς τὶς ἀμμουδιές, μᾶς τὶς ἔδωσαν Ἑλληνικὲς κι ἔτσι θὰ παραμείνουν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.*

Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 2019 κατὰ τὴν Ἀρχιερατικὴν Δοξολογίαν εἰς τὸν 1 Ναὸν Κοιμ. Θεοτόκου Καρυῶν Χίου, ἐπὶ τῆ ἐπετείῳ τῆς παραδόσεως τῆς Χίου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν 8^{ην} Δεκεμβρίου 1912.

ΤΑ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ BYZANTINOΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ *

Της κ. Νόννας Αημ. Παπαδημητρίου,
Όμοι. Καθηγήτριας Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τό πρώτο ειδικό για τις ΒΣ περιοδικό εκδόθηκε στο Μόναχο της Γερμανίας από τον κορυφαίο βυζαντινολόγο Karl Krumbacher με τίτλο: *Byzantinische Zeitschrift*, 1 (1892) - 88(1995). Τό περιοδικό αυτό έγινε πολύ γρήγορα τό σπουδαιότερο όργανο των Β.Σ. Μέ τις μελέτες ύψηλου επιπέδου πού δημοσιεύει, αλλά κυρίως μέ τήν πολύ πλούσια βιβλιογραφία ενημερώνει συνεχώς τούς αναγνώστες του όχι μόνο για τήν πρόοδο των ΒΣ στην Γερμανία, αλλά και για τήν ανά τήν οικουμένη πρόοδο των βυζαντινολογικών έρευνών¹. Έκδίδονται δύο τεύχη κάθε χρόνο.

Δύο χρόνια μετά τή ΒΖ, στην τσαρική Ρωσία, άρχισε νά εκδίδεται ένα νέο βυζαντινολογικό περιοδικό, όργανο των Ρώσων έρευνητών στην Πετρούπολη: *Vizantijskij vremennik*, 1 (1894) - 25(1927) και 1 (1947) - 54(1993). Τό περιοδικό αυτό ιδρύθηκε από τον V. G. Vasilievskij και είχε περιπετειώδη ιστορικό βίω. Τόν πρώτο καιρό ή έκδοσή του ήταν κανονική. Από τόν τ. 23-25 κυκλοφορήθηκε άτακτα και στη συνέχεια διεκόπη ή έκδοσή του². Ξανάρχισε πάλι νά εκδίδεται ως νέα σειρά (1947) και συνεχίζει νά εκδίδεται στη Μόσχα³.

Τό τρίτο κατά χρονολογική σειρά βυζαντινολογικό περιοδικό κυκλοφορήθηκε στο Βερολίνο τό 1920 από τόν Έλληνα καθηγητή Νικόλαο Βέη μέ τόν γερμανικό τίτλο: *Byzantinisch - Neugriechische Jahrbücher*, 1(1920)- 26(1971-74). Στο Βερολίνο κυκλοφορήθηκαν

* Από τό βιβλίον «Η BYZANTINΗ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΑ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΗΝ Α' ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟ (324-843)», σελ. 31-36.

¹ Τού περιοδικού ΒΖ οι τόμοι 1 - 41 έπανεκδόθηκαν από τήν Johnson Reprint Corporation, New York - London. Για τούς τόμους 1-12 υπάρχει Εύρετήριο.

² Όλη ή παλιά σειρά των Βυζαντινών Χρονικών έπανεκδόθηκε στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας μεταξύ των έτων 1962-1965.

³ Παρουσίαση των δύο πρώτων τόμων της νέας σειράς του περιοδικού μπορεί νά βρεί κανείς στο άρθρο πού δημοσίευσε στα γαλλικά ό Μ. Canard, *Vizantijski (sic) Sbornik* (1945) et *Vremennik*, tomew I =XXVI (1947) et II = XXVII (1949), *Byzantion*, 21 (1951) ss. 461-492. Για τούς τ. 3(1950) και 4(1951) του περιοδικού *Viz. vrem.* βλ. Η. Grégoire, αυτόθι, σσ. 493-504.

μόνο οι 4 πρώτοι τόμοι. Στη συνέχεια τό περιοδικό εκδίδεται στην Αθήνα.

Τό 1924 κυκλοφορήθηκε στην Ρώμη τό όργανο του Ίνστιτούτου Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου της μέ τόν τίτλο: *Rivista di Studi Bizantini e Neellenici*⁴, 1(1964)-30(1993). Τό περιοδικό αυτό πού ίδρυσε ό Α. G. H. Mercati, άλλαξε τίτλο στον τ. Ι' και άρχισε νά κυκλοφορείται ως Νέα Σειρά. Από τό 1980 και έξης τό διευθύνει ή γνωστή Βυζαντινολόγος Ernica Follieri.

Τό 1925 κυκλοφορήθηκε στο Βέλγιο υπό τή διεύθυνση των Ρ. Graindor και Η. Grégoire ως διεθνές περιοδικό ΒΣ τό *Byzantion*, 1(1925)-65(1995)⁵. Η έκδοση ενός διεθνούς περιοδικού για τις ΒΣ είχε ήδη συζητηθεί στο Ε' Διεθνές Συνέδριο Ιστορικών Έπιστημών στις Βρυξέλλες. Η ανακοίνωση για τήν έκδοση του άνωτέρω περιοδικού έγινε ένα χρόνο μετά, τό 1924, στο Α' Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών.

Τό 1929 στην Πράγα της Τσεχοσλοβακίας άρχισε νά εκδίδεται ακόμη ένα διεθνές περιοδικό Βυζαντινών μελετών. Πρόκειται για τά : *Byzantinoslavica*, 1(1929)-54(1993).

Τό 1941 τό Κέντρο Βυζαντινών Έρευνών του Dumbarton Oaks της Washington εκδίδει τόν πρώτο τόμο του περιοδικού του: *Dumbarton Oaks Papers*, 1(1941)-48(1994).

Στό Βουκουρέστι της Ρουμανίας τό 1948 έκανε τήν εμφάνισή του ό πρώτος τόμος του περιοδικού των Άσσομψιονιστών μοναχών⁶. Από τόν τ. 4(1946) και έξης έχει τόν τίτλο: *Revue des Etudes Byzantines*, 1(1943)-53(1995)⁷. Από τόν 7(1949) μέχρι σήμερα εκδίδεται στο Παρίσι, όπου έγκαταστάθηκαν οι Άσσομψιονιστές. Είναι όργανο του Institut Francais d' Etudes Byzantines, του ίδιου μοναχικού τάγματος.

Τό 1951 εκδόθηκε στη Βιέννη της Αυστρίας ό πρώτος τόμος του περιοδικού, πού διευθύνεται από τόν μεγάλο και γνωστό βυζαντινολόγο Η. Hunger και πού από τόν τ. 18(1969) και έξης έχει τόν

⁴ Ο άρχικός τίτλος ήταν *Studi Bizantini e Neellenici*.

⁵ Οι τόμοι του περιοδικού 1-4 έπανεκδόθηκαν από τόν Krauw Reprint Ltd, Vaduz (1964). Οι τόμοι 15(1940)-17(1944-45) εκδόθηκαν στην Αμερική, όπου βρισκόταν τότε ό Η. Grégoire.

⁶ Οι Άσσομψιονιστές ήταν έγκαταστημένοι αρχικά στη Χαλικηδόνα (=στην Άσιατική άκτή απέναντι από τήν Κωνσταντινούπολη).

⁷ Τό πρώτο περιοδικό των Άσσομψιονιστών είχε τίτλο: 'Echos d' Orient. Τού περιοδικού αυτού υπάρχει Εύρετήριο: 'Echos d' Orient, 1(1897/98)-39(1940/42).

τίτλο: *Jahrbuch der Osterreichischen Byzantinistik*, 1(1951)-44(1994)⁸.

Ένα χρόνο μετά τη Βιέννη απέκτησε και το Βυζαντινό Ίνστιτούτο Βελιγραδίου το δικό του όργανο Βυζαντινών Έρευνών. Πρόκειται για τό περιοδικό, που για πολλά χρόνια διηύθυνε ο πολός G. Ostrogorsky *Zbornik Radova Vizantoloskog Instituta*, 1(1952)-34(1995).

Τό 1958 άρχισε νά εκδίδεται στό San Antonio (Texas) τών Ηνωμένων Πολιτειών τής Αμερικης, ένα νέο περιοδικό Έλληνικών και Βυζαντινών Σπουδών με τόν τίτλο: *Greek and Byzantine Studies*. Στόν δεύτερο τόμο, που εκδόθηκε στό Cambridge τής Massachusetts, τροποποιήθηκε ό τίτλος του: *Greek - Roman - and Byzantine Studies*, 1(1958)-35(1994). Σήμερα εκδίδεται από τό Duke University Darham (North Carolina).

Τό 1962 έκανε τήν εμφάνισή του ένα νέο περιοδικό Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών στην Βενετία τής Ιταλίας. Είναι τά: *Θησαυρίσματα*, 1(1962)-25(1995). Τό περιοδικό αυτό εκδίδουν στην Έλληνισή γλώσσα ή διεύθυνση και τά μέλη του Έλληνικού Ίνστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών τής Βενετίας. Η έκδοσή του, ύστερα από μία μικρή διακοπή, συνεχίζεται κανονικά.

Τήν ίδια χρονιά με τά Θησαυρίσματα εκδίδεται ακόμα ένα Βυζαντινολογικό περιοδικό από τήν Ακαδημία Επιστημών τής Βουλγαρίας αυτή τή φορά. Πρόκειται για τά: *Byzantioonobulgarica*, 1(1962)-8(1986). Τά περισσότερα από τά δημοσιευόμενα άρθρα ή τίς μελέτες είναι σέ εύρωπαϊκές γλώσσες. Έχουν έκδοθει μόνον 8 τόμοι.

Τό 1966 στό Άμστερνταμ τής Ολλανδίας εκδίδεται υπό τή διεύθυνση τών A. Hakker και P. Wirth ό πρώτος τόμος του περιοδικού: *Byzantinische Forschungen*, 1(1966)-20(1994). Από τόν τ. 8(1982) και έξης τό διηύθυναν οι A. Hakker και W. Kaegi.

Από τό 1965 και έξης τό Κέντρο Έρευνας Βυζαντινής Ιστορίας και Πολιτισμού εκδίδει στό Παρίσι ανά διετία ή τριετία τήν σειρά: *Travaux et Memoires*, 1(1965)-12(1994). Η σειρά αυτή επιχορηγείται από τό Ιδρυμα G. Schlumberger του CNRS και από τό Collège de France.

Στό Σαντιάγο τής Χιλής κυκλοφορήθηκε τό 1970 από τό Κέντρο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών τής Φιλοσοφικής Σχολής τους ό πρώτος τόμος του περιοδικού: *Bizantion-Nea hellas*, 1(1970)-6(1982).

⁸ Στούς πρώτους τόμους τό περιοδικό είχε τόν τίτλο: *Jahrbuch der Osterreichischen Byzantinischen Gesellschaft*.

Τό 1974 κυκλοφορήθηκε στην Αμερική ό πρώτος τόμος του περιοδικού με τόν τίτλο: *Byzantine Studies-Études Byzantines*, 1(1974)-13(1986)⁹. Εκδίδεται από τό Πανεπιστήμιο τής California (California State University).

Τό 1975 κυκλοφορήθηκε στην Αγγλία από Βρετανούς και Αμερικανούς βυζαντινολόγους ό πρώτος τόμος ενός νέου περιοδικού: *Byzantine and Modern Greek Studies*, 1(1975)-18(1994). Έκδότης του ήταν ό βυζαντινολόγος D. Nicol, καθηγητής τότε στό King's College του Λονδίνου, διευθυντής άργότερα και τής Γενναδείου Βιβλιοθήκης.

Στό Βουκουρέστι τής Ρουμανίας τό 1979 άρχισε νά εκδίδεται από τό Ίνστιτούτο Σπουδών Νοτιοανατολικής Εύρώπης τής Ακαδημίας Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών τής Ρουμανίας ένα νέο βυζαντινολογικό περιοδικό: *Études Byzantines et Post-Byzantines*, 1(1979)-2(1991).

Τό 1981 άρχισε νά εκδίδεται από τήν Φιλοσοφική Σχολή τής Bologna Ιταλίας ένα ακόμη βυζαντινολογικό περιοδικό: *Rivista di studi bizantini e Slavi*, Bologna 1(1981)-5(1985).

Στό κεφάλαιο αυτό, χάριν τής Ιστορίας, πρέπει νά αναφέρουμε και μερικά περιοδικά τών οποίων ή έκδοση διακόπηκε. Είναι: ή *Bizantiiscae Obozrenie* του Ρώσου V. E. Regel, 1(1915)-3(1917), τά *Byzantina-Metabyzantina*, που άρχισε νά εκδίδει ό N. Μαρής τό 1946 στή Νέα Υόρκη, τών οποίων εκδόθηκε μόνον ένας τόμος με δύο τεύχη (1946 και 1949). Τέλος τό *Seminarium Kontakovianum*, του οποίου εκδόθηκαν οι τόμοι: 1(1927)-11(1940), κ.ά.

Στά ξένα Βυζαντινολογικά περιοδικά θά μπορούσαμε νά προσθέσουμε και τά αναφερόμενα αποκλειστικά στή Βυζαντινή Τέχνη. Αλλά γι'αυτά γίνεται λόγος στό μάθημα τής Χριστιανικής και Βυζαντινής Αρχαιολογίας. Στην παράγραφο αυτή κάνουμε λόγο για περιοδικά που περιλαμβάνουν άρθρα και μελέτες ιστορικού περιεχομένου. Θά μπορούσαμε επίσης νά αναφέρουμε και τό άγιολογικό περιοδικό: *Analecta Bollandiana* ή άλλα αναφερόμενα στα Βαλκάνια ή και στην Ανατολή γενικότερα, όπως τά έξης: *Balkan studies*¹⁰, *Revue des Études du Sud-Est Européen*, *Cyrrilomethodianum*, *Revue de l' Orient Chrétien*, *Cahiers d' Orientalisme* κ. ά.

⁹ Τού περιοδικού αυτού οι τόμοι 8, 11 και 12 κυκλοφορήθηκαν μαζί ως τμητικός τόμος του καθ. A. Dostal.

¹⁰ Γιά τούς τόμους 1-20(1960-1979) έχει έκδοθει και Εύρετήριο.

Λήξη εργασιών Β' κύκλου Έπιμορφωτικών Προγραμμάτων στην Ίερά Μητρόπολη Χίου

*

Τὴν Πέμπτη 5 Δεκεμβρίου 2019 ολοκληρώθηκε τὸ Β' Ἐπιμορφωτικὸ Ἐκπαιδευτικὸ Πρόγραμμα, τὸ ὁποῖο διοργάνωσε ἡ Ίερά Μητρόπολη Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν, σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἴδρυμα Ποιμαντικῆς Ἐπιμορφώσεως τῆς Ίεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ ξεκίνησε τίς ἐργασίες του τὴν Πέμπτη 7 Νοεμβρίου ἔ.ἔ., μὲ τὴν συμμετοχὴ 20 Κληρικῶν καὶ 8 λαϊκῶν στελεχῶν τῆς Ίεράς Μητροπόλεως, καθὼς καὶ φορέων, ποὺ παρέχουν ἀνάλογες ὑπηρεσίες, μὲ στόχο τὴν ἐνίσχυση τῶν ἐπαγγελματικῶν τους δεξιοτήτων γιὰ τὴν ὑποστήριξη τοῦ ἔργου ποὺ προσφέρεται στίς κοινωνικοπρονοιακὲς καὶ λοιπὲς ἐκκλησιαστικὲς δομές.

Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ εἶχε ὡς θέμα: «**ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΡΟΝΟΙΑΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**», μὲ τίς κάτωθι θεματικὲς ἐνότητες:

♦ «*Οἱ φάσεις ἐξέλιξης τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἐλλογιμώτατο Ἐπίκουρο Καθηγητὴ τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Χρήστο Καραγιάννη.

♦ «*Σύγχρονη ἐκκλησιαστικὴ προσέγγιση τῆς θεολογίας τοῦ Γάμου*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο κ. Θεμιστοκλῆ Χριστοδούλου, Δρ. Θεολογίας, Ἐφημέριο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου τῆς Ίεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

♦ «*Ἡ στήριξη τῆς οἰκογενειακῆς ἰσορροπίας ἀπέναντι στὰ προβλήματα τῆς νηπιακῆς, παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο κ. Αντώνιο Καλλιγέρη,

Ἐκπαιδευτικὸ - Θεολόγο, Διευθυντὴ τῆς Δ/σης Ποιμαντικῆς Γάμου καὶ Οἰκογένειας τοῦ Ἰδρύματος Νεότητος καὶ Οἰκογένειας τῆς Ίεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

♦ «*Ἡ ἰσορροπία τῆς Οἰκογένειας μετὰ τὴν ἀναχώρηση τῶν παιδιῶν*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἐλλογιμώτατο κ. Σωτήριο Δεσπότη, Καθηγητὴ Θεολογίας τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

♦ «*Μεθοδολογία καὶ τρόποι τῆς συμβουλευτικῆς ὑποστήριξης τῆς Οἰκογένειας*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωαννίκιο Γιαννόπουλο, Θεολόγο, Διευθυντὴ τοῦ Γραφείου Νεότητος Ἱ. Μ. Ἰλίου, Ἀχαρνῶν καὶ Πετρουπόλεως.

♦ «*Ἐκκλησιαστικὲς παρεμβάσεις στὴν ὑποστήριξη τῶν ἐνδοοικογενειακῶν σχέσεων*», μὲ εἰσηγητὴ τὸν Ἐλλογιμώτατο κ. Χρήστο Καραγιάννη, Ἐπίκουρο Καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τὰ μαθήματα πραγματοποιήθηκαν στήν, δαπάναις τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Γ. Προκοπίου, ἀνακαινισθεῖσα καὶ ἐγκατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου Βιβλιοθήκη τῆς Ίεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν «**ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ**», τῆς ὁποίας οἱ χώροι εἶναι ἰδανικοὶ καὶ προσφέρονται γιὰ ἐπιμορφωτικὰ Σεμινάρια. Μέσω αὐτοῦ τοῦ Προγράμματος, οἱ ἐπιμορφούμενοι προσπάθησαν νὰ προσεγγίσουν καὶ νὰ ἀναλύσουν τὸν ρόλο τῆς οἰκογένειας καθὼς καὶ τὰ ὅσα χαρακτηρίζουν καὶ συνιστοῦν τὴ σύγχρονη οἰκογένεια.

Ἡ γενικὴ διαπίστωση τῶν συμμετεχόντων εἶναι ὅτι τὸ Σεμινάριο προσέφερε, ἦταν ἐπιτυχὲς καὶ ἐπίκαιρο καὶ ὅτι πολλὲς ὠφέλειες μποροῦν νὰ προκύψουν ἀπὸ τοὺς προβληματισμούς καὶ τίς μεθόδους προσεγγίσεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς οἰκογένειας.

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐπιμόρφωση θά συνεχισθεῖ καὶ μὲ ἄλλα προγράμματα.

Τά Κατιχητικά Σχολεία της Γ. Μητροπόλεως Χίου
εορτάζουν τὰ Χριστούγεννα (20.12.2019).

Οί Ίερωτάτες καί Μαθητές
εορτάζουν τὰ Χριστούγεννα (22.12.2019).

Οί ἐκ Βροντάδου σπουδασταί ΑΕΝ Πλοιάρχων Οίνουσών
Ίσίδωρος Ίσαμπλάκος καί Θεόδωρος Στεῖρος καταθέτουν
στέφανον δάφνης διὰ τοῦς πεσόντας τοῦ Αἰζου (17.11.2019).